

Kamer voor Gerechtsdeurwaarders: dubbel beslag mag niet

De Kamer voor Gerechtsdeurwaarders van het Gerechtshof in Amsterdam heeft begin maart een gerechtsdeurwaarder berispt die twee beslagen tegen één debiteur heeft gelegd. Mogen meerdere beslagen nooit? Waarom vond de tuchtkamer dat de gerechtsdeurwaarder hier fout was?

Gerechtsdeurwaarders zijn de uitvoerende macht. Zij voeren staatstaken uit zoals het executeren van vonnissen van rechters. Omdat ze die staatstaak uitvoeren, zijn ze onderworpen aan tuchtrecht. Dat vindt in eerste instantie plaats bij de Kamer voor Gerechtsdeurwaarders van de Arrondissementsrechtbank in Amsterdam en in hoger beroep bij het Gerechtshof in Amsterdam (Kamer). De Kamer beoordeelt of de gerechtsdeurwaarder correct of fout heeft gehandeld bij het toepassen van zowel de wettelijke regels als van de beroeps- en gedragsregels die de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG) zelf voor haar leden heeft gemaakt.

CASUS

De in te vorderen hoofdsom was € 10.000, een achterstand in aflossing van de hypothecaire lening. In deze zaak had de gerechtsdeurwaarder beslag gelegd op zowel het loon als op de voorlopige teruggaaf van de Belastingdienst. Beide zijn periodieke betalingen, elke maand worden ze uitbetaald. Er mag alleen beslag worden gelegd op het bedrag dat uitkomt boven de beslagvrijevoet. De beslagvrijevoet is dus het bedrag dat de debiteurklant blijft ontvangen. De beslagvrijevoet wordt berekend aan de hand van de woonsituatie van de debiteurklant. (Probeer het maar eens op: <https://www.kbvg.nl/beslagvrijevoet>)

Omdat één beslagvrijevoet wordt berekend, is beslag op twee verschillende periodieke inkomstenbronnen onnodig en kostenverhogend, zo vond de debiteurklant. Bij een beslag hadden dezelfde maandelijke ontvangsten gerealiseerd kunnen worden. In de beroeps- en gedragsregels van de KBvG staat dat niet nodeloos kosten mogen worden veroorzaakt. Er werd daarnaast geklaagd dat de gerechtsdeurwaarder de beslagvrijevoet bij de belastingdienst onnodig op nihil had gesteld. Deze beide klachten zijn door de Kamer gegrond verklaard.

SAILLANT

Opmerkelijk is dat de gerechtsdeurwaarder in deze zaak in 2013 het eerste beslag had gelegd. Toen is driemaal een regeling getroffen en telkens het beslag opgeschort. Driemaal is ook de regeling door de debiteurklant niet nagekomen en moest er weer via beslag worden geïncasseerd. De betrouwbaarheid van de regelingen bleek niet erg hoog. Door na beslag te leggen op het loon van de debiteurklant toch een regeling af te spreken, heeft de gerechtsdeurwaarder precies gedaan wat iedereen van hem verwacht: in bijzondere gevallen een uitzondering maken. Dat heeft hij driemaal gedaan, ik weet niet of ik dat zelf zo vaak zou hebben gedaan.

Hadden twee beslagen dan helemaal niet gekund? Het tweede beslag had mijns inziens gelegd kunnen worden, maar daarvoor hadden dan geen kosten berekend mogen worden. Het was namelijk in dit specifieke geval al bekend dat het geen extra ontvangsten zou genereren.

Het op nihil stellen van de beslagvrijevoet zou momenteel geen issue meer moeten zijn. Door de invoering van het Digitaal BeslagRegister kan elke gerechtsdeurwaarder zien welke beslagen op periodieke inkomsten er zijn gelegd ten laste van een debiteurklant.

TWEE BESLAGEN

Mogen twee beslagen dan nooit? De wet is duidelijk en de Kamer formuleert het in deze uitspraak haarfijn: "Een schuldenaar staat op grond van artikel 3:276 BW met zijn hele vermogen in voor betaling van de vordering. Het staat de gerechtsdeurwaarder op grond van artikel 435 Rv dan ook vrij beslag te leggen op alle voor beslag vatbare goederen. Hieruit volgt dat het een

gerechtsdeurwaarder in beginsel is toegestaan ten laste van een schuldenaar meer beslagen te leggen.

Dit betekent echter niet dat er geen beperkingen zijn aan het leggen van beslag. De gerechtsdeurwaarder dient zich in beginsel terughoudend op te stellen ten aanzien van het leggen van meer beslagen, aangezien dat extra kosten voor een schuldenaar met zich meebrengt. Dat is een verplichting die ook volgt uit de voor de gerechtsdeurwaarder geldende Gedragsregels. Voor het leggen van meer beslagen zal daarom een goede reden moeten bestaan. Van geval tot geval dient te worden beoordeeld of dat laatste het geval is.”

Werking tuchtrecht

Naast deze formulering is deze uitspraak van de Kamer ook weer een onderschrijving van het belang en de werking van tuchtrecht. De betreffende gerechtsdeurwaarder zal niet blij zijn geweest met de uitspraak, maar het systeem om de wetten en regels te bewaken werkt wel. Er is geen gerechtsdeurwaarder die graag een tik op de vingers krijgt van de Kamer, maar we realiseren ons tegelijkertijd dat onze staatstaak onlosmakelijk verbonden is aan tuchtrecht.

Rechtspraak is altijd specifiek gericht op een bepaalde zaak. ‘Twee beslagen mag niet’ klinkt lekker, maar er was in deze zaak veel meer aan de hand. Grote schuld, diverse niet nagekomen regelingen, beslagen op inkomsten enzovoort. De uitspraak is helder dat twee beslagen op inkomsten niet mocht, omdat het onnodige kosten veroorzaakte. Als die kosten niet (direct) waren berekend, had het naar mijn mening wel gekund.

Paul Otter is gerechtsdeurwaarder en bestuurslid van de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG). De KBvG zorgt voor een goede beroepsuitoefening door de gerechtsdeurwaarders bij de uitvoering van hun taken, met oog voor beide partijen. Paul blogt regelmatig over actuele zaken.